

MedHum – norske medisinstudenters humanitæraksjon

10. september går startskuddet for medisinstudentenes humanitæraksjon MedHum 2007. Aksjonen er i år rettet mot kvinner i Den demokratiske republikken Kongo som lever med vaginal fistel.

Aksjonsuken og MedHum 2007 arrangeres fra 10. – 16. september. Medisinstudentene i Oslo, Bergen, Trondheim og Tromsø tar på seg frakk for å gå med bøsser, arrangerer konserter, bamsesykehus, foredrag osv. Alt for å hjelpe flest mulige kvinner i Kongo som lever med vaginal fistel. De innsamlede midlene går til et prosjekt i Øst-Kongo, hvor de vil bli brukt til å gi gratis behandling og utdanne nye kirurger og sykepleiere, til opplysnings- og forebyggingskampanjer, og til å gi kvinnene en mulighet til å komme tilbake til samfunnet. Alle innsamlede midler går uavkortet til prosjektet.

I forkant og under aksjonsuken vil det bli et variert program rundt om i landet. Overalt vil det være hvitkleddede studenter med bøsser, både midt i byen og ruslende fra dør til dør. På bamsesykehusene i sentrum vil syke bamsere og kosedyr få den beste undersøkelse og behandling fra medisinstudentene.

Kunstutstilling med auksjon

I Bergen Kulturhistoriske Museum arrangeres det kunstutstilling. Blant kunstnerne som har donert verk til utstillingen er Kjartan Slettemark, Lars Kristian Gulbrandsen, Brynhild Slaatto, Vebjørn Sand og Marianne Aulie. Utstillingen åpnes med vernissage lørdag 18. august og holder åpent til 22. september. Alle kunstverkene som stilles ut vil auksjoneres bort til inntekt for MedHum 2007. I tillegg vil det på universitetssykehus i alle de fire byene stilles ut fotografier av Endre Vestvik. Fotografier forteller hver sin unike og sterke historie. Samtlige fotografier er tatt i Kongo og ligger ute for salg på www.medhum.no.

Samarbeider med gynekologene

Siden dette er en medisinskfaglig aksjon, er det viktig for oss å opplyse om de faglige aspektene og utfordringene knyttet til temaet for aksjonen. Under årets aksjon har MedHum derfor inngått et samarbeid med blant annet Norsk gynekologisk forening.

Det vil bli arrangert møter og foredrag for studenter og andre interesserte. Her vil blant annet professor i gynekologi ved Ullevål universitetssykehus, Mathias Onsrud, som har erfaring med fistelbehandling fra flere områder i Afrika, være én av dem som bidrar.

MedHum ønsker å være noe positivt. Alle norske medisinstudenter samles om ett felles prosjekt. Det vil vi skal være både sosialt og morsomt. Derfor blir det arrangert både konserter, Stand Up, fester m.m. i tilknytning til aksjonen. Vi har også det store privilegiet å ha lege og komiker Trond Viggo Torgersen med oss som aksjonens høye beskytter. Han viser et levende engasjement for disse kvinnene, noe du kan lese om i denne utgaven av Tidsskriftet eller se på MedHums nettsider: www.medhum.no

Totalt håper vi at alt dette vil bidra til tidenes humanitæraksjon. Alle bidrag er verdifulle, enten det er penger lagt på en bøsse, kjøp av et fotografi eller å ta med barna på bamsesykehus. Vi oppfordrer deg til å støtte årets aksjon!

Guro K. Barnes

g.k.barnes@studmed.uio.no
Medisinstudentenes humanitæraksjon

– Dette er seksuell tortur av kvinner

Kvinner i Kongo har fått fistel etter at er blitt voldtatt som en del av krigshandlingene i landet. – Voldtekt høres for svakt ut. Dette er seksuell tortur av kvinnene, sier Trond-Viggo Torgersen.

Torgersen er den høye beskytter for årets humanitæraksjon for medisinstudentene, MedHum. Pengene skal gå til gratis fistelbehandling av kvinner i Den demokratiske republikken Kongo, opplæring av lokale leger i fistelkirurgi, og forebyggende tiltak.

– Fistel hos afrikanske kvinner er i første rekke en fødselskomplikasjon. Som følge av trange bekkenforhold blir fosteret stående fast og dør. Når det senere drives ut, kan også noe av det avklemte vevet i urinveiene være dødt. Da oppstår det en fistel, en unormal åpning mellom urinveiene og vagina, slik at urin lekker ukontrollert fra underlivet.

Andre kvinner blir, som en del av lokal krigføring, voldtatt på en særdeles brutal måte, også med redskap, som ødelegger underlivet med fistel mellom urinveier, tarm og vagina som følge, sier han.

Torgersen sier det er vanskelig å sette seg inn i den umenneskelige situasjonen de afrikanske kvinnene som får fistel, havner i.

– Etter at de har fått fistel blir disse kvinnene utstøtt av sine egne rett og slett fordi de lekker og dermed lukter. For meg som mann er det særlig vanskelig å vite at menn avviser sine unge koner etter en mislykket fødsel og skaffer seg nye koner. Det er få som kjemper for en kvinne med fistel, selv om hun er ressurssterk og i sin beste alder.

Legen og TV-kjendisen sier at her i landet tar vi for gitt den gode oppfølgingen og behandlingen kvinner får rundt graviditeten, med en mannskultur som tar vare på kvinnene når de er gravide, under fødsel og når de har født. Det kan man ikke ta for gitt i Kongo, sier han.

Torgersen hadde ingen problemer med takke ja til å være den høye beskytter for

Trond-Viggo Torgersen er MedHum 2007s høye beskytter. Foto Anne Liv Ekroll, NRK

fistelaksjonen. Han mener årets aksjon har et veldig emosjonelt sterkt budskap, og at det gir håp på en praktisk måte.

– Å støtte nødhjelp generelt kan bli diffust. Fistelaksjonen er et veldig konkret

medisinsk prosjekt. Ikke minst baserer det seg på at man bygger opp høy medisinsk kompetanse lokalt, og lærer opp kvinnene som er rammet slik at de kan være til hjelp for andre etter behandlingen, sier han.

Torgersen mener at selv om aksjonen hjelper ett og ett menneske med fistelkirurgi, har dette flere ringvirkninger.

– Først hjelper man enkeltkvinnene ut av en håpløs situasjon. Man restituerer dem og hjelper dem til å få tilbake sin gamle status som en attraktiv ressurs. Utenfor dette innerste fokuset er det ringer av gode

birvirkninger: Kvinnene som hjelpes, blir hjelpere for andre på klinikken, og når de drar hjem og kan drive opplysningsarbeid, gir de igjen håp for andre som er rammet. Samtidig læres lokale leger opp til å bli spesialister i fistelkirurgi. De bygger opp kompetanse og setter fokus på forebygging. Dermed utvikles også mulighetene for å etablere et helsesystem med en helse-søster/jordmorrolle, sier han.

MedHum har også benyttet seg av de pedagogiske evnene til Torgersen. – Ja, jeg har spilt inn en liten video som ligger på

nettet og som skal gjøre det lettere å snakke om fistel og motivere de som skal være med i aksjonen, forklarer han.

Legen Trond-Viggo skal også stille opp på enkelte MedHum-arrangementer, og svare på spørsmål på spørrevorspiel.

Cecilie Bakken

cecilie.bakken@legeforeningen.no
Avdeling for informasjon og helsepolitikk

Får støtte av Utenriksdepartementet

– Den norske støtten er avgjørende for at vi kan få samfunnet til å forstå at kvinner som utsettes for tortur, endrer seg etter overgrep, og ikke skal utstøtes, sier psykolog Justin Kabanga.

Kabanga leder arbeidet ved Centre d'Assistance Medico-Psycho-Social (CAMPS) i Den demokratiske republikken Kongo.

Han var i Norge i mai på et møte i Utenriksdepartementet hvor han redegjorde for hvordan de norske midlene blir benyttet.

– Mange kongolesiske kvinner opplever at de utstøtes fra sine familier etter overgrep og tortur, og mange tror at disse kvinnene er besatt. Vårt senters oppgave er å øke kunnskapen om at det disse kvinnene trenger er omsorg, helsetjenester og ivaretagelse av sin psykiske og fysiske helse, sier Kabanga.

Tilstede på møtet i Utenriksdepartementet var også psykiater Øyvind Watne fra Førde. Han kom med i dette arbeidet gjennom sin interesse for hvordan asylsøkere som kom til Norge med torturskader

ble behandlet lokalt i Kongo, og hvilken behandling og omsorg de fikk der.

– Jeg håpet å få en bedre forståelse av hva noen asylsøkere hadde vært utsatt for, for dermed å kunne gi dem bedre behandling her i landet, sier han.

Watnes arbeid er knyttet til Centre d'Assistance Medico-Psycho-Social (CAMPS), som er en del av en lokal kirkes diakonale arbeid. Kirkens utviklingsarbeid har gjennom mange år blitt finansiert gjennom NORAD. Engasjementet overfor torturofrene gjennom CAMPS er siden 2004 finansiert av Utenriksdepartementet.

Ellen Juul Andersen

ellen.juul.andersen@legeforeningen.no
Avdeling for informasjon og helsepolitikk

Justin Kabanga leder arbeid overfor torturofre i Den demokratiske republikken Kongo. Her med Øyvind Watne. Foto Ellen Juul Andersen